

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра конституційного і муніципального права

Матеріали для проведення контролю

ДЕМОКРАТІЯ УЧАСТІ Й БАГАТОРІВНЕВЕ ВРЯДУВАННЯ В ЄС

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 08Право

спеціальність : 081 Право

освітньо-професійна: 081Право

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 29 Міжнародні відносини

спеціальність: 293 Міжнародне право

освітня програма: 293 Міжнародне право

факультет: юридичний

Методи контролю з навчальної дисципліни

«Демократія участі й багаторівневе врядування в ЄС»

Методи контролю – це способи діагностичної діяльності, які дозволяють здійснювати зворотний зв'язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність навчального процесу.

Контрольні заходи визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

Самоконтроль призначений для самооцінки здобувачами вищої освіти якості засвоєння навчального матеріалу навчальної дисципліни (розділу, теми). З цією метою в навчальних посібниках для кожної теми (розділу), а також у методичних розробках для семінарських занять передбачаються питання для самоконтролю.

Кафедральний контроль проводиться з метою оцінки рівня підготовки студентів з навчальної дисципліни на різних етапах її вивчення і здійснюється у вигляді вхідного, поточного, рубіжного та семестрового контролю.

В освітньому процесі використовуються такі види контролю результатів навчання: вхідний, поточний протягом семестру, контрольні роботи, передбачені навчальним планом, приймання індивідуальних завдань, курсових робіт, підсумковий семестровий контроль.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням нового курсу з метою визначення рівня підготовки студентів з дисциплін, які забезпечують цей курс. Вхідний контроль проводиться на першому занятті за завданнями, що відповідають програмам попереднього навчання. Результати контролю аналізуються на засідання кафедри та засіданні методичної комісії спільно з науково-педагогічними працівниками, які проводять заняття із забезпечувальною дисципліни. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги студентам, коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять протягом семестру. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового контролю на практичних, семінарських заняттях, лекціях, у формі

колоквіуму, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо. Конкретні форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються програмою навчальної дисципліни. Результати оцінювання роботи студентів мають бути доведені до відома студентів своєчасно. Формою поточного контролю є ректорські контрольні роботи. Результати оцінювання ректорських контрольних робіт можуть зараховуватися як результати виконання контрольної роботи, передбаченої навчальним планом.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студента. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни. Семестровий контроль з дисципліни «Конституційне право Європейського Союзу» проводиться у формі заліку. Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт, передбачених навчальним планом на семестр з цієї дисципліни.

Семестровий залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння студентами лекційного матеріалу, а також виконаних ними певних робіт на семінарських заняттях. Семестровий залік складається в тестовому форматі, затвердженому кафедрою.

Максимальна сума балів, які може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни «Конституційне право Європейського Союзу», складає 100.

Розподіл балів, які отримують студенти, та критерії оцінювання

Загальна кількість балів – 100.

Кількість балів за залік – 40.

Кількість балів протягом семестру – 60:

Кількість балів за відповіді на семінарських заняттях $\sum 40 = 40$:

Формула обчислення

$$\Sigma 50 = \Sigma 1 \times 10 \text{ (десять)}$$

$$\Sigma 2$$

Примітка:

$\Sigma 50$ – сума максимальної кількості балів

$\Sigma 1$ - сума балів, що отримав студент за відповіді на семінарських заняттях.

$\Sigma 2$ кількість семінарських занять протягом семестру.

10 – коефіцієнт

Індивідуальне завдання – 10 балів

Залік						Сума		
Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6			
T7	T8	T9	T1 0	T1 1	TN			
$\Sigma 50$						60	40	100

T1, T2 ... TN – теми розділу.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
--	-------------------------------

50-100	Зараховано
1-49	Не зараховано

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, може отримати до 10 додаткових (заохочувальних) балів

Відповідь на семінарському занятті оцінюється в **1-5 балів**.

Критерії оцінювання усної відповіді.

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях в п'ятибальній шкалі оцінок.

5 балів ставиться за наступних умов:

- ❖ студент активно працює протягом усього практичного заняття;
- ❖ дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на чинне законодавство;
- ❖ все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;
- ❖ правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

4 бали ставиться за наступних умов:

- ❖ студент активно працює протягом практичного заняття;
- ❖ дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;
- ❖ недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

3 бали ставиться за наступних умов:

- ❖ студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- ❖ в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівки викладача;
- ❖ відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі;
- ❖ не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;

2 бали ставиться за наступних умов:

- ❖ допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;
- ❖ студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;
- ❖ викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.

❖ **1 бал** ставиться за наступних умов:

- ❖ студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;
- ❖ виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Критерії оцінювання контрольних та залікових робіт

Залікова робота виконуються у формі тестових завдань. Залікова робота – із 40 тестових завдань. Кожне завдання має п'ять варіантів відповідей, тільки один з яких є правильним. За кожну правильну відповідь нараховується один бал, за кожну неправильну відповідь – нуль балів.

Контрольні питання до курсу

1. Поняття, сутність та ознаки демократії.
2. Передумови демократії (економічні, соціокультурні, політичні та правові).
3. Аспекти, різновиди, загрози та межі демократії.
4. Особливості сучасної конституційної демократії. Демократія в умовах глобалізації та міждержавної інтеграції.
5. Демократія як головна цінність та провідний принцип реформ для Європейського Союзу.
6. Принципи демократії та їх реалізація в ЄС.
7. Форми демократії в ЄС: поєднання елементів традиційних та інноваційних демократичних практик.
8. Проблема «дефіциту демократії» в Європейському Союзі: сутність, причини, шляхи подолання.
9. Поняття демократії участі: еволюція, зміст, основні вимоги.
10. Нормативна база демократії участі в ЄС.
11. Поетапний розвиток практик ЄС у сфері партисипаторної демократії, врядування та громадянського діалогу: горизонтальний, вертикальний та структурний діалог.
12. Впровадження (імплементація) демократії участі в ЄС: межі та форми реалізації.
13. «Новий поштовх європейській демократії» як один із пріоритетів роботи Європейської Комісії на 2019-2024 роки.
14. План дій з розвитку європейської демократії (2020).
15. План дій ЄС у сфері прав людини та демократії на 2020-2024 роки.
16. Право громадян на участь у демократичному житті ЄС.
17. Право на належне врядування в аспекті демократії участі.
18. Ініціатива європейських громадян.
19. Зобов'язання ЄК проводити консультації.

20. Відповідальність національних та місцевих органів влади за демократію участі.
21. Демократизація та прагнення до легітимності в ЄС.
22. Елементи демократичної теорії для ЄС: політико-правовий вимір.
23. Європеїзація та виклики для демократії.
24. Демократія участі в дебатах про демократичну легітимність Європейського Союзу.
25. Партисипаторна демократія після Лісабонського договору: правовий вимір.
26. Багаторівнева легітимність в ЄС.
27. Сучасний інституційний дизайн Європейського Союзу з метою демократичної легітимації.
28. Шляхи поглиблення демократизації ЄС. Реформа установчих договорів як передумова демократизації економічного врядування в ЄС.
29. Теорія багаторівневого врядування: історичний огляд.
30. Багаторівневе врядування: нормативний (політико-правовий) вимір.
31. Поняття та типологія багаторівневого врядування.
32. Територіальний аспект багаторівневого врядування.
33. Причини, переваги та недоліки багаторівневого врядування.
34. Європейське врядування: поняття, принципи, елементи.
35. Еволюція багаторівневого врядування в ЄС: від Лісабонського договору до Білої книги з багаторівневого врядування.
36. Концепція багаторівневого врядування в розумінні динаміки розвитку ЄС.
37. Концепція багаторівневого врядування в ЄС та її концептуальні складові: система безперервних переговорів для управління через кордони.
38. Конституційні засади багаторівневого врядування в ЄС.
39. Формування політики ЄС як приклад багаторівневого врядування.
40. Мережеве врядування в ЄС.
41. Децентралізація в аспекті багаторівневого врядування в ЄС.
42. Багаторівневе управління та партнерство.
43. Конституційна мутація, політизація та установча влада в ЄС.

44. Горизонтальний розподіл влади в ЄС: наднаціональні актори багаторівневого управління.
45. Вертикальний розподіл влади в ЄС.
46. Зменшення горизонтальної та вертикальної асиметрії влади в ЄС.
47. Участь громадян та громадянський діалог в ЄС.
48. Поетапний розвиток практик ЄС у сфері партисипаторної демократії, врядування та громадянського діалогу: горизонтальний, вертикальний та структурний діалог.
49. Демократичне врядування та громадська думка.
50. Багаторівневе врядування: роль демократії участі та громадянського суспільства у впровадженні європейського врядування через призму Лісабонського договору.
51. Перспективи демократії в багаторівневому врядуванні.
52. Партисипаторна демократія та програми ЄС (LEADER, «Молодь в дії», SAGA тощо).
53. Консультації та оцінка впливу як інструменти багаторівневого врядування.
54. Біла книга про багаторівневе врядування та роль і можливості місцевих і регіональних органів влади в контексті багаторівневого врядування в ЄС.
55. Субнаціональні актори та багаторівневе управління ЄС: між занепадом «Європи регіонів» та появою «активної субсидіарності».
56. Альтернативні моделі управління: регіоналізм та федералізм.
57. Територіальне співробітництво та багаторівневе управління в ЄС.
58. Інститути громадянського суспільства як актори європейського врядування.
59. Роль громадських організацій у подоланні демократичного дефіциту ЄС.
60. Підвищення ролі волонтерських організацій та фондів в Європі.
61. Європейський соціально-економічний комітет як інституційна форма участі громадянського суспільства в європейському управлінні.
62. Залучення «вертикально» та територіально організованого громадянського суспільства: Комітет регіонів.
63. «Неформальні» канали участі організацій громадянського суспільства.

64. Групи інтересів та європейське врядування. Посередництво інтересів та лобіювання.
65. Громадянський діалог в аспекті демократії участі.
66. Сучасний стан демократії участі та багаторівневого врядування в Україні з точки зору європейських політико-правових стандартів.
67. Децентралізація влади в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку.
68. Проблеми формування громадянського суспільства в Україні та досвід розвитку публічного простору в ЄС.
69. Форми політичної активності громадян в Україні в аспекті європейського досвіду.